

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biourul de distribuire: Librăria Asociațiunei Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Preful unui exemplar: 1 Leu

Toți vom muri și toți vom învia

Un mare socialist spu-nea: „*Ne-ați luat credința vieții de veci! dați-ne deci pământul.*” Nimeni — nici-odată nu a exprimat mai limpede și mai lapidar pricina boalei omenirii, pricina chestiei sociale, ca acest învățat: Ne-ați luat credința vieții de veci! Ne-ați luat ce am avut mai sfânt, nădejdea în viața viitoare, nădejdea răsplătirii suferințelor noastre, ne-ați învățat să nu credem în nimic, dați-ne dară pământul! Dacă nu ni-l dați îl luăm noi!

Și așa s'a născut aceea cangrenă rozătoare, care din zi în zi deschide abisuri tot mai adânci între clasele sociale și alifie vindecătoare nu se găsește. Timpurile și răutatea ome-nească au clădit prea mari păreși de despărțire.

Cel dăruit de Dumne-zeu cu bunuri pământești, foarte de multe ori folo-sește acest bun nu pentru aceea, ca să facă bine, ci

numai pentru scopuri pă-cătoase, iar cel sărac încă nu este mai bun și el în-jură, se neliniștește și strigă: Ne-ați luat credința vieții de veci, vom lua pămân-tul, despre care cugetați că este al vostru.

Și nu este de mirat, că aceasta este direcția luată de cei asupriți, dacă nu li se dă nădejdea vieții de veci. Dacă moartea toate le mistuește, atunci sărăcia, mizeria este insuportabilă. Dacă însă este nădejdea și credința vieții viitoare, atunci ce importanță are viața pământească descurtă durată, care unuia îi dă bogății, iar pe alții îi su-pune mizeriei!

Totul se învârte dar în jurul credinței. Credința vieții de veci resolvă atât de ușor chestia socială atât de dificilă. Dar se cere ca fiecare om să aibă deopotrivă aceeaș credință într'o viață dincolo de mormânt. Fără de aceasta

este zădarnică orice încer-care.

Și că este viața aceasta — viața sufletului — noi o știm, nu înzădar ne-a spus-o Isus, nu înzădar ne-a ară-tat Isus prin semne și mi-nuni existența lumii celei-lalte. Doar învierea tinăru-lui din Naim nu este alt-ceva decât un fapt, care semnificativ vrea să ne arate, că toți vom învia pentru o altă viață, unde nu vor mai exista munții de despărțire între oameni, respective între suflete. Doar Noul Testament nu este altceva, decât, calea ducătoare la aceasta viață.

Doar și noi mărturisim zilnic în „Credeu”: „*cred în . . . viața de veci.*” Zi-cem: credem și totuși cu faptele noastre, cari deloc nu sunt în consonanță cu spusele noastre, răsturnăm tot ce spunem și contrar logicei și judecății drepte, trăim cași cum nu am crede în aceea viață de veci. Zicem noi: cred în

viața de veci și totuș — dacă suntem bogăți — ne îndreptăm pe cei săraci, credem în viața de veci și totuși dăm mai mare importanță bunurilor pământești, decât vieții de veci. Zicem noi: cred în viața de veci, și — dacă suntem săraci — ne plângem, ne răsvrătim, suntem gata a răsturna totul, să luăm pământul și aceste toate numai pentru aceea: că ni s'a luat credința în viața de veci. Așa zicem noi! căci aceasta credință nu ni se poate lua, noi o lăpădăm dela noi, noi o

aruncăm, ca pe o haină ruptă. O lăpădăm singura noastră mângâiere, singura noastră nădejde, care ne-ar da tărie în năcazuri, care ne-ar șterge lacrimile, ne-ar învăța, cum să folosim noi bunul, ce ni l'a dat Dumnezeu.

Dar noi vrem foc și sânge, vrem nedreptate, vrem asuprire, vrem lacrimi dureroase și suspine, ca așa să ne ștergem lacrimile noastre, *căci nu înțelegem cuvintele lui Isus: Nu plânge.*

Titu Berinde.

ce haină este îmbrăcat, ostie sau pâine, ce împoartă?

Fajă de aceasta manifestare, ce importanță poate avea observația, că preoții latini monopolizează pe Dumnezeu și mai ales pe Preacurata Vergură Maria, — cum se spune. Este dureros, că noi cari atât de tare ne susținem catolicismul nostru, ne poticnim de prima pietrice: de greșala și de exagerarea unora dintre frații latini. Ori, dacă greșesc ei, noi încă trebuie să cădem în greșală?

Spunea acela, care a făcut observații: „întâi sunt român, apoi catolic.” Ce stupiditate! Catolicismul și românismul sunt două lucruri, cari se exclud în comparație. Pentru un greco-catolic fiecare este principal și primul în rândul său. Dacă nu poți compara frumuseța unei biserici cu un copac, deși și biserica și copacul în rândul lor pot fi cele mai frumoase, pentru ce spune respectivul, că întâi este român, apoi catolic. Această declarație cuprinde și un pericol mare: că adeca de dragul românismului trebuie jertfit catolicismul. Iar dacă cineva ar zice: întâi sunt catolic, apoi român, cași cum ar zice: de dragul catolicismului trebuie să jertfesc Țara și Neamul! Ori, când mi-a cerut și când îmi va cere Biserica mea, să-mi trădez Țara? Ori, când cere Țara să-mi vând credința? Este o imposibilitate! Căci ar fi de lăpădat catolicismul dacă mi-ar cere să-mi vând Țara și ar fi de lăpădat Țara și Neamul, dacă-mi cere să-mi tradez credința.

Preste tot, un bun catolic trebuie să treacă peste prejudecăți. Isus este prezent și în biserica noastră, dar dragă prietene, vezi, eri din biserica romano-catolică a voit să plece, să-și facă calea sa de triumf. Oare noi — pentru că suntem

Dragă Prietino,

Mă întrebai zilele trecute, că ce am de răspuns observațiilor făcute de unii, cu privire la participarea mea și a mai multor credincioși la procesiunea Euharistică aranjată de romano-catolici. Mă grăbesc să răspund. Observațiile făcute peste tot sunt de ordin național: Biserica latină se izolează atât de mult, încât nici o acțiune comună nu admite cu noi; biserica latină este un viespar de iredentism, unde de pe amvon se susține nădejdea revizuirii tratatelor și se trage concluzia — nici un credincios catolic român, oricât de catolic să fie — nu poate să stea cu ei împreună.

Aceste observații, dragă prietene, le pot face aceia, cari nu sunt în clar cu catolicismul adevărat. Și ei sunt catolici cași mine sau și eu sunt catolic cași ei. Dacă unii dintre preoții lor greșesc introducând în Biserica părerile lor personale și

dacă chiar de pe amvon combat drepturile noastre la aceste plaiuri — fie chiar generală această greșală, Biserica latină nu este de vină. (căci atunci aceste idei s'ar propaga și în eparhiile latine din vechiul Regat)

Eu și ceilalți participând la o o procesiune euharistică, nu de dragul persoanelor prezente am făcut aceasta. Am mers acolo ca să fim în societatea lui Isus Euharisticul, transportat de mâna episcopului Fiedler. Acest Isus, indiferent că e sub forma pâinei și vinului sau sub forma ostiei, este Stăpânul meu și al tuturor și noi zmeriții servi suntem datori să-i servim și să-i mărim cinstea oricând vrea să apară și în afară de Biserică. Trebuie să dovedim în acest mod și aceea, că avem curajul de a lă mărțurisi în fața lumii întregi. Că în

de ritul grecesc, nu suntem dator să-l mărim cortegiul de onoare? Este acesta motiv pentru absență? Mie mi se pare, că toți cari au absentat, au absentat dela datorie.

Apoi, că latinii nu participă la noi cu ocazia manifestațiilor similare, încă nu este motiv. Eu, cel puțin, sunt mândru, că cel puțin în aceasta privință suntem superiori lor, că am putut — de dragul lui Isus Hristos — să trecem și peste acest inconvenient. Dacă ei nu participă la noi, îi privește, noi să ne facem datoria.

Și apoi — dragă prietene — între noi să fie zis — putem să învățăm dela ei multe... multe. Ori cât de români să fim, trebuie să admitem, că suntem mult înapoi față de ei în cele religioase. Catolicismul lor milenar a făcut din ei creștini conștienți. Cei 200 și câțva ani, ce-i avem noi catolicii de rit grecesc, nu au fost îndestulitori, ca să ne înălțăm la acelaș nivel, la care sunt ei. Vezi, apoi tinărul nostru catolicism este stingherit și de ritul nostru. Să nu căutăm pentru ce! Căci ritul nostru are servicii frumoase, mult mai frumoase decât ritul latin și totuș a avut efect atât de puțin! Atât de puțin a încălzit inimile! Pentru aceea mă miră atitudinea dărză a acelora, cari sunt împotriva introducerii în biserica noastră a unor servicii împrumutate dela latini: Cultul Inimii, Rozarul, motivând, că și în Biserica noastră sunt rugăciuni îndestulitoare. Sunt, însă praxa de 230 ani, mai mult zic, praxa de 700 de ani (căci aceste au fost folosite și înainte de unire) arată, că în viață (cu excepția mănăstirilor) nu au avut mult efect. S'a cerut imperios altceva, împrumutat dela latini și acest altceva — ca prin minune a prins rădăcini. Ori, înainte de

răsboi și în timpul răsboiului cuminecarea deasă a fost păsăre țară, (despre cuminecarea zilnică nici vorbă). Și vezi, introduse fiind unele servicii și asociații — nu prin voia preoților noștri, ci de înșiși credincioșii, cari au simțit lipsa lor, s'a întâmplat minunea, azi ne putem mândri, cu credincioși, cari au toate criteriile unui creștin catolic activ. Azi mărturisirile sunt dese și multe.

Dragă prietene, eu sunt preot. Eu socotesc că misiunea mea atunci am îndeplinit-o, când văd cât de mulți credincioși împăcați cu Dumnezeu. Mulțumită rânduielilor și asociațiilor introduse, numărul acestora mereu crește. Oare este rațional, ca să împiedecăm acest curent înviorător, care aduce atâta viață în Biserica noastră? Ar fi o crimă, mai mult un sacrilegiu!!!

Putem apoi să învățăm dela latini și în cele externe. Numai ca o pildă îți voi servi. Cu ocazia congresului general al Agru-lui dela Oradea unii dintre credincioșii noștri, fervenți apărători ai ritului nostru grecesc, văzând că unii vreau să primească sf. Cuminecătură în genunchi au strigat: ce, doar nu suntem latini! Vezi, dragă prietene, eu, care îmi plec capul și grumazul în fața potențailor lumii, ca să nu trebuiască să îngenunchez înaintea lui Isus Hristos, invoc grecismul meu.

Altul scrie: trebuie să părăsim inovațiile, să rămânem la ritul nostru original, altcum îndepărtăm dela noi pe frații ortodocși, și vom pierde nădejdea, de ai readuce la catolicism.

Este un argument cu două tăisuri. De prezent avem nevoie cu orice preț — subliniez, cu orice preț, chiar și cu știrbirea ritului, să ne întărim noi în credință. Și de altcum, dacă dela început am fi împrumutat

și învățat dela latini, azi nu ar trebui să vedem cătinându-se pe mulți în zile de ispite.

Dragă prietene, nu te mai plictisesc, căci nu voiesc să polemizez cu nime. Eu un lucru știu, catolicul adevărat nu trebuie să fie subjugat de prejudecăți. Silința noastră trebuie să fie preamărirea lui Dumnezeu, în orice formă și mod.

Dacă am luat parte la procesiunea Euharistică, numai datorința mi-am împlinit-o, dând onoare lui Isus Hristos, care este Regele meu și al tău și al tuturor, cari îl înțeleg pe El.

Dacă îmi vei mai cere, și de altă dată îți voi servi cu lămuriri de acest soi, cari sunt păreri mele personale, dar la cari țin cu sfîntenie.

Al tău frate în Hristos
și prietin :

M I S M A R

Un proces de 461 de ani a luat sfârșit la curtea de Apel din Cluj în ziua de Vinerea trecută. Anume comuna Nepos timp de 461 ani a purtat proces cu comuna învecinată Slătinița pentru un teritor. În timpul Consiliului Dirigent (1918—1919) teritorul acesta s'a împărțit frățeste între cele două comune litigante. Sașii din Slătinița nu s'au îndestulit cu atâta și au reinviat pâra începută acum 461 ani la Tribunalul din Năsăud, care a dat dreptate sașilor. Neposenii însă au apelat aceasta judecată la Curtea de Apel din Cluj, care retrimis procesul pentru a'l judeca din nou tribunalul Năsăud.

Luafți aminte frați creștini. Propaganda pocăiților și a ortodocșilor pretutindeni se desfășoară mai ales pe tema compelițelor preoțești și durere în multe locuri au fost cumpărate sufletele pe bani. Nime nu vrea să creadă că nici preotul de alta lege nu trăiește din aer. Ca să vedeți procedura lor — acolo, unde deja sunt stăpâni, vă dau aici din cuvânt în cuvânt un certificat interesant, așa cum am cetit eu în ziarul „Patria”: Să constată, cumcă *Străuț Florea* din comuna noastră *Bulzești* zace de mai mult timp bolnav și dorește a i se face *Taina sf. Maslu* din milă creștinească. Cu adunarea milei încredințez pe nepotul său, *Furdea Petru* de aici. *Bulzești* 20 Septembrie 1933. preot *Gavriil Simedrea*. Este atât de limpede totul, că nu trebuie să adaug nimica. Căci vedeți, copilul de 14 ani, *Furdea Petru* din *Bulzești* ca să se poată administra sf. Maslu bunicului, a făcut pe jos 200 km. pentru 200 Lei, căci altcum sârmanul bolnav ar fi murit fără *Taină* dorită. Cât de

adorabilă este mila și duhul creștinesc al copilului de 14 ani, cu atât mai josnică este procedura celui chemat de a mângăia pe cei bolnavi.

Nimic nu e ascuns sub soare. *Un fluture descopere un criminal.* Citim în gazete, că în orașul *Przemysl* din Polonia au fost omorâte în modul cel mai josnic: *Maria Schlaff* comerciantă și fiica sa de 18 ani. Căsuța lor a fost spartă și prădată. Când comisia pentru stabilirea crimei a început cercetările pe fața locului, a apărut un fluture negru catifelat. Fluturile s'a așezat pe trupul neînsuflețit al fetei ucise și mulțimea adunată acolo cu mare surprindere a observat, că nu voiește să plece de acolo. După un timp oareșcareva s'a ridicat și a început să zboare în jurul unui om — *Zych Stanislav*, — care a început să se agite, până apoi cu desnădejde s'a luptat, ca să alunge fluturile. Mirele fetei a remarcat starea enervată a lui *Stanislav*, și a descoperit aceasta împrejurare comisiei și a cerut insistent comisiei, ca să-l perchiționeze

pe *Zych Stanislav*. Efectuându-se perchiția la casa numitului, s'a găsit asupra lui inelul de logodnă al fetei. Frapat de arătarea fluturului, el a mărturisit fapta sa.

O mare nenorocire într'o sinagogă din București. Cași în toate locurile, așa și la *București* în ziua de 29 Septembrie a început marea serbătoare a evreilor: „*Iom Kippur* (serbătoarea iertării). În seara aceea la sinagoga: „*Cultura*” au luat parte 700 de persoane. Într'un moment solemn al serviciului divin s'au stins becurile electrice dela intrare și cineva a strigat: „*foc.*” *Invălmășala* ce a urmat este de nedescris. După ce sinagoga a fost golită, s'au găsit 11 femei moarte — strivite în *invălmășală* și 60 de persoane grav rănite. Poliția cercetează și caută persoana care a strigat „*foc.*” Se poate, că a strigat de spaimă, văzând că se sting becurile, dar poate că a strigat intenționat, căci multe persoane dintre cei prezenți se plâng, că li s'au pierdut obiecte de valoare.

Calendar săptămânal.

8 — 14 Octombrie 1933.

8. **Dumineca** IV d. înălț. sf. Cruci Ap. Tit. 3, 8 Ev. Luca 7, II. C. Pelaghia † 457
9. Luni Ap. Iacob
10. Marți M. Eulampie
11. Mercuri Ap. Filip
12. Ioi MM. Prov, Tarah și Andronic
13. Vineri M. Carp și Papil
14. Sâmbătă Nazarie, Gerv. Prot. și Cels.

